

Ändringar i recept 2022

Anteckning av strukturerad dosering

Heikki Virkkunen

Utbildning för hälso- och sjukvården och apoteken 19.1.2022

Institutet för hälsa och välfärd

Strukturerad dosering i recept (från 15.3.2022)

- **Anteckning av strukturerad dosering i recept blir möjligt från 1.5.2022** , varvid
 - **Apotekssystemen** måste implementera system som stöder **strukturerad dosering**
 - Kan expediera ”recept med strukturerad dosering”
 - **Patientdatasystemen** måste ha **framtidskompatibla** system
 - Kan läsa recept med strukturerad dosering (i textform)

Strukturerad dosering i recept

- **Struktur, med vars hjälp doseringsuppgifterna kan antecknas i strukturerad form på 80–90 % av recepten**
 - **Flera doser kan förskrivas endast dagligen eller i veckan**
 - 1 tablett 3 gånger dagligen
 - 1 tablett på måndagar, 1 tablett på onsdagar och 1 tablett på fredagar
 - **En dos kan dock förskrivas för vilken tidpunkt som helst***
 - 2 tabletter varannan dag/4 tabletter med 28 dagars mellanrum
 - 1 droppe med 4 timmars mellanrum
 - **På de resterande antecknas anvisningar fortfarande som fritt formulerad text**
 - bl.a. varierande dosering (doseringar som minskas eller ökas) kan tills vidare inte antecknas i strukturerad form med ett recept, t.ex.
 - 1 tablett en gång dagligen i en veckas tid, därefter
 - 1 tablett varannan dag i en veckas tid, därefter avslutas läkemedlet
- *tidsperioden ska dock uttryckas i dagar eller timmar

Fördelar med strukturerad dosering

- **När doseringen antecknas i strukturerad from,**
 - **Producerar systemet bruksanvisningstexten automatiskt**
 - Läkaren behöver dessutom inte anteckna anvisningar i textform
 - Behovet av att apoteken skriver ut doseringsanvisningar minskar
 - **Risken för fel i anvisningarna minskar**
 - **Anvisningarna förenhetligas – lättare att förstå för patienterna**
- **Möjlighet att kontrollera att doseringen är korrekt**
 - Systemet kan kontrollera doseringen och påpeka att doseringen är för stor eller för liten (verkningslös)

Fördelar med strukturerad dosering

- **Uppgifterna om doseringen lagras i strukturerad form i Receptcentret**
 - Strukturerade doseringsuppgifter som finns på läkemedelslistan i patientdatasystemet behöver inte antecknas/omvandlas till text på receptet
 - Doseringsuppgifter (i textform) som har hämtats från Receptcentret "skrivs inte över" det egna systemets strukturerade uppgifter
- **Doseringsuppgifter behöver inte antecknas på nytt**
 - Förutom naturligtvis om doseringen ändras
- **Obs!** Utöver de strukturerade doseringsuppgifterna **lagras på receptet alltid en doseringsanvisning i textform** (utifrån de strukturerade uppgifterna)

Strukturerad doseringsanvisning

Anteckning av strukturerad dosering

Anteckning av strukturerad dosering

Läkkeens annostusohje

Annostusohje

Annostusohje rakenteisena

Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke

☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos

☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö

1

tabletti

(esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö *

päivittäin

Montako kertaa päivässä?

3

(esim. 2-3)

[Tarkenna annoksia >](#)

Annostuksen kesto

☒ Ei määriteltyä kesto ☐ Määritelty kesto

Antoreitti

Lääke tauolla

☒ Ei ☐ Kyllä

Lääkepakkaukseen tulostuva käyttöohje

1 tabletti 3 kertaa päivässä.

Käyttöohjeen lisätieto
(esim. ruokailun yhteydessä)

250 merkkiä jäljellä

Anteckning av strukturerad dosering

Annostusohje

Annostusohje rakenteisena

Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke

☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos

☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö

tabletti

(esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö *

Montako kertaa päivässä?

(esim. 2-3)

[Tarkenna annoksia >](#)

Annostuksen kesto

☐ Ei määriteltyä kesto ☒ Määritelty kesto

Alkaen

Kesto

Päättyen

Antoreitti

Lääke tauolla

☐ Ei ☒ Kyllä

Alkaen päivästä *

Päättyen päivään

Lääkepakkaukseen tulostuva käyttöohje

1 tabletti 3 kertaa päivässä
mahalaukkuun. Ruokailun
jälkeen.

Käyttöohjeen lisätieto
(esim. ruokailun yhteydessä)

Ruokailun jälkeen

233 merkkiä jäljellä

- En strukturerad doseringsanvisning omfattar
 - Regelbundenhet
 - Dosering
 - Varaktigheten för användningen av läkemedlet och pauser i användningen
 - Administreringsväg
 - Tilläggsinformation i textform i bruksanvisningen

Anteckning av strukturerad dosering

- Användaren kan alltid välja om doseringsuppgifterna ska lagras i **strukturerad form** eller **textform**
- Om doseringen antecknas i strukturerad form, bildas anvisningen i textform automatiskt utifrån de strukturerade uppgifterna
- En anvisning i textform lagras i varje fall i receptet

Läkkeens annostusohje

Annostusohje

Annostusohje rakenteisena Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke ☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö Valitse ▼
(esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö * päivittäin ▼

Montako kertaa päivässä?
(esim. 2-3)

Annostuksen kesto ☒ Ei määriteltyä kestoä ☐ Määritelty kesto

Antoreitti ▼

Lääke tauolla ☒ Ei ☐ Kyllä

Anteckning av doseringsuppgifter – Regelbundenhet

Strukturerad dosering

- Man ska anteckna om det är frågan om ett **läkemedel** som ska användas **vid behov** (eller regelbundet)
 - Standardvärde är Nej (dvs. det är frågan om ett läkemedel som ska användas regelbundet)

Läkkeens annostusohje

Annostusohje

Annostusohje rakenteisena Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke ☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö Valitse ▼
(esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö * päivittäin ▼

Montako kertaa päivässä?
(esim. 2-3)

Annostuksen kesto ☒ Ei määriteltyä kestoä ☐ Määritelty kesto

Antoreitti ▼

Lääke tauolla ☒ Ei ☐ Kyllä

Anteckning av doseringsuppgifter – Dosenhet

- Först* väljs **dosenhet**
 - Dosen kan anges som fysikalisk dos (t.ex. mg), men på receptet rekommenderas i regel **en ”patientvänlig” dosenhet** (t.ex. tablett, droppe, sprejdos)
 - Kan också komma färdigt från läkemedelsuppgifter
 - I Kelain väljs först vilken typ av dosenhet som ska användas och därefter väljs den enhet som ska användas
- *detta är inte en obligatorisk ordning i systemet*

Läkkeens annostusohje

Annostusohje

Annostusohje rakenteisena Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke ☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö 1 (esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö * viikottain

Montako kertaa viikossa? 3 (esim. 2-3)

[Tarkenna annoksia >](#)

Annostuksen kesto ☒ Ei määriteltyä kesto ☐ Määritelty kesto

Antoreitti

Lääke tauolla ☒ Ei ☐ Kyllä

tabletti

Valitse annos annoskynällinen annospipetillinen annospussillinen annosputkellinen annosruiskullinen asettimellinen

Anteckning av doseringsuppgifter – Dosavsnitt

- Sedan* förskrivs ”**Dosavsnittets längd**”

- dosavsnitt avser den tidsperiod för vilken doserna av det förskrivna läkemedlet ska användas i likadana återkommande serie
- Dosavsnittet är vanligen en dag** (eller vecka)

- T.ex. 1 tabl 3 gånger **dagligen (= en dag)**
- 1 tabl må, on och fr (**= en vecka**)
- Enstaka doser kan ha vad som helst (i timmar eller dagar)

- I Kelain finns ”val som underlättar”

- Med en veckas mellanrum = 7 dagars mellanrum
- Varannan dag = 2 dagars mellanrum

*detta är inte en obligatorisk ordning i systemet

** mer exakt ett dygn

Lääkkeen annostusohje

Annostusohje rakenteisena Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke ☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annos jaksikko

(esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö *

Montako kertaa viikossa?

Tarkenna annoksia >

Annostuksen kesto ☒ Ei määriteltävä kesto ☐ Kesto

Antoreitti

Lääke tauolla ☒ Ei ☐ Kyllä

Anteckning av doseringsuppgifter – Jämn dosering

- Sedan kommer man till den **egentliga doseringen**
- Om det är frågan om **”jämn dosering”** dvs. alla doser är likadana, räcker det (förhoppningsvis*) att i patientdata systemet **dosen** antecknas en gång och ...
- Man antecknar **hur många gånger** dosen upprepas i dosavsnittet (i detta fall dagligen)
- Detta är allt i den enklaste formen

→ **Anvisningstexten** bildas automatiskt

*I Kanta lagras uppgifter om varje dos separat även om de är exakt likadana

Läkkeens annostusohje

Annostusohje

Annostusohje rakenteisena Annostusohje vapaamuotoisena

Tarvittaessa otettava lääke ☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö

(esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö *

Montako kertaa päivässä?

(esim. 2-3)

[Tarkenna annoksia >](#)

Annostuksen kesto

Antoreitti

Lääke tauolla

Lääkepakkaukseen tulostuva käyttöohje

1 tabletti 3 kertaa päivässä.

Anteckning av doseringsuppgifter – Varierande dosering

- Om det är frågan om ”**varierande dosering**” dvs. alla doser är inte likadana eller tidpunkterna för dem har preciserats, ska uppgifter om varje dos antecknas separat
 - T.ex. 1 tablett på morgonen, 2 tabletter på kvällen
 - I Kelain öppnas ett separat avsnitt för precisering av doserna

Läkkeens annostusohje

Annostusohje

[Annostusohje rakenteisena](#) [Annostusohje vapaamuotoisena](#)

Tarvittaessa otettava lääke ☐ Kyllä ☒ Ei

Fysikaalinen annos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annos ja yksikkö (esim. 1 tai 1-2 tablettia)

Annosten käyttö *

Montako kertaa päivässä? (esim. 2-3)

[Tarkenna annoksia >](#)

Annostuksen kesto ☒ Ei määriteltyä kesto ☐ Määritelty kesto

Antoreitti

Lääke tauolla ☒ Ei ☐ Kyllä

Anteckning av doseringsuppgifter – Dag dos 1

- Vid varierande dosering antecknas för **varje dos**
- **Dosmängd** (dosenheten är den samma för alla)
- Dessutom kan man vid behov anteckna
 - **Tidpunkt för intag** av läkemedelsdosen **ELLER Klockslag** (dock inte båda)
 - Obs. Om ett alternativ antecknas för en dos ska endera alternativet antecknas för alla doser
 - Om den ifrågavarande **dosen tas endast vid behov** (standardvärde är **Nej** dvs. tas regelbundet)

Annosten tarkennusohje

Yksittäisiä annoksia voi muuttaa, lisätä tai poistaa. Annoksille voi antaa annosajankohdan ja/tai kellonajan sekä tarvittaessa tiedon. Huomaathan, että jos yhdellä annoksella on annosajankohta ja/tai kellonaika, on jompikumpi tai molemmat tiedoista annettava kaikille annoksille.

1. annoksen tiedot

Tarvittaessa otettava Dos ☒ Kyllä ☐ Ei

Annosmäärä * tabletti

Ajankohta ▼

Kellonaika

2. annoksen tiedot

Tarvittaessa otettava Dos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annosmäärä * tabletti

Ajankohta ▼

Kellonaika

Anteckning av doseringsuppgifter – Dag dos 2

- Vid varierande dosering antecknas **för varje dos** ...
- Hur doser läggs till eller tas bort beror på systemet
 - I Kelain finns separata knappar för **lägg till** och **ta bort** (knappen för lägg till syns inte på bilden)
- **Anvisningstexten** bildas automatiskt
 - **Obs.** På bilden syns inte dos 3, som dock finns i anvisningen

Annosten tarkennusohje

Yksittäisiä annoksia voi muuttaa, lisätä tai poistaa. Annoksille voi antaa annosajankohdan ja/tai kellonajan sekä tarvittaessa tiedon. Huomaathan, että jos yhdellä annoksella on annosajankohta ja/tai kellonaika, on jompikumpi tai molemmat tiedoista annettava kaikille annoksille.

1. annoksen tiedot

Tarvittaessa otettava Dos ☒ Kyllä ☐ Ei

Annosmäärä * 1 tabletti

Ajankohta aamulla

Kellonaika

2. annoksen tiedot

Tarvittaessa otettava Dos ☐ Kyllä ☒ Ei

Annosmäärä * 1

Ajankohta Valitse

Kellonaika 12.00

1 tabletti klo 12.00, 1 tabletti illalla ja tarvittaessa 1 tabletti aamulla.

Anteckning av doseringsuppgifter – Dosering per vecka

- Vid dosering per vecka antecknas för varje dos

Dosmängd (dosenheten är den samma för alla) och **Veckodag**, då läkemedlet ska tas

- Dessutom kan man vid behov också anteckna **Tidpunkt ELLER Klockslag** (dock inte båda)

- På bilden syns endast 1 dos

→ **Anvisningstext** bildas automatiskt

Maanantaisin 1 tabletti aamulla,
keskiviikkoisin 1 tabletti illalla
ja 1 tabletti päivällä.

Annosten tarkennusohje

Yksittäisiä annoksia voi muuttaa, lisätä tai poistaa. Annoksille voi antaa viikonpäivän, annosajankohdan ja/tai kellonajan sekä tarvittaessa tiedon. Huomaathan, että jos yhdelle annoksella on annettu viikonpäivä tai annosmäärät eroavat, on viikonpäivä annettava kaikille annoksille.

1. annoksen tiedot

Tarvittaessa otettava lääke

☐ Kyllä ☒ Ei

Annosmäärä *

1 tabletti

Viikonpäivä

☒ maanantaisin ☐ perjantaisin
☐ tiistaisin ☐ lauantaisin
☐ keskiviikkoisin ☐ sunnuntaisin
☐ torstaisin

Ajankohta

aamulla ▼

Kellonaika

2. annoksen tiedot

Doseringens varaktighet och paus i doseringen

- För tidsbestämda läkemedel kan man anteckna **inledningsdag för användningen av läkemedlet** (om det inte börjar genast) samt **avslutningsdag** eller **varaktighet**
- Om ordinationen är att läkemedlet ska vara på paus kan man också anteckna **inledningsdagen och avslutningsdagen för pausen** (sällan behov på recept)
- Obs. Efter en paus fortsätter läkemedlet alltid **med samma dosering** som före pausen. **Används enligt övervägande**

Annostuksen kesto

☐ Ei määriteltyä kestoä ☒ Määritelty kesto

Alkaen 13.01.2022

Kesto kuukausia 6

Päättymen

Lääke tauolla

☐ Ei ☒ Kyllä

Alkaen päivästä * 13.01.2022

Päättymen päivään 31.01.2022

Administreringsväg och tilläggsinformation i textform

- Även **administreringsvägen (och -sättet)** kan antecknas i strukturerad form för läkemedlet. Detta ska alltid antecknas när läkemedlet inte tas på normalt sätt via munnen.
- Strukturerade doseringsuppgifter kan dessutom kompletteras i textform med **Tilläggsinformation till bruksanvisningen**
 - T.ex. uppgifter om måltidernas inverkan på läkemedelsintaget
 - Obs. Texten med tilläggsinformation ska vara endast kompletterande information. Den får inte stå i strid med de strukturerade doseringsuppgifterna.
- Samt administreringsväg och texten med tilläggsinformation upprepas i **doseringsanvisningen**.

Antoreitti

Mahalaukkuun

Lääkepakkaukseen tulostuva käyttöohje

1 tabletti 3 kertaa päivässä mahalaukkuun. Ruokailun jälkeen.

Käyttöohjeen lisätieto
(esim. ruokailun yhteydessä)

Ruokailun jälkeen

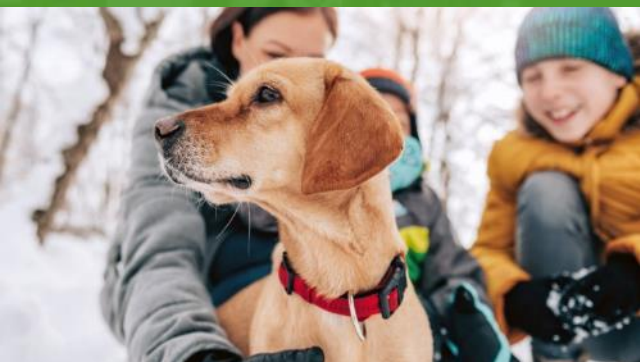
233 merkkiä jäljellä

Anteckning av strukturerad dosering

- Det går enkelt och snabbt att anteckna standarddoseringar i strukturerad form
- Även mer komplicerade doseringar kan antecknas i strukturerad form – Dock inte alla
- Utifrån strukturerade uppgifter bildas alltid en doseringsanvisning i textform, som kan läsas även om systemet inte stöder lagring av strukturerade uppgifter
- 1.5.2022 kan inte alla (någon?) ännu producera strukturerade uppgifter, men användningen ökar med tiden
- Strukturen blir obligatorisk i systemen 31.12.2024

”

Heikki Virkkunen
Överläkare
Institutet för hälsa och
välfärd (THL)
Enheten för Information och
styrning av
informationshanteringen

Tack!